

Megjelenik hetenkint háromszor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési díj:

Egész évre	12 frt. o. 6.
Félévre	6 " " "
Évnyegyedre	3 " " "
Egy órára	1 " " "

Szerkesztői szállás:

belső szénitca 131. szám.

Kiadó hivatal:

középcuza Stein J. könyvkereskedése.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI LAP.

Hirdetési díj:
öt hasábos garmond sorért 1-ször 7 kr.
2-szor 6 kr. 3-szor 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek:

Bécsben: Opeilik Alajosnál (Wollzeile 22.)
Hassenstein és Voglernél (Neuer Markt 11 szám.)
Pesten: Zeisler M. (Király utca 60 sz.)

Nyilvántartási czikkok

sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.
Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik.

Előfizetési felhívás

„K. KÖZLÖNY”

1869-iki folyamára.

Egy évre	12 forint o. ért.
Félévre	6 " " "
Évnyegyedre	3 " " "
Egy órára	1 " " "

Az előfizetési pénzek kiadó Stein Jánoshoz (belközépcuza Stein könyvkereskedése) küldendők, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

Bécs június 18. 1869.

Néhány napa ide rándulván és kissé szette-kintvén azon körben, melyekben gyakran érdekes dolgokat hallt s tapasztalhat az ember, nem tehetem, hogy mit önkéntes ne vállalkozzam e levél írására, és ne közöljek önnek valamikézt az itt száryaló rekról — természetesen minden kezesség-vállalás alkúl — annál inkább, mert azok a magyar kormány egyik tagjára is vonatkoznak.

A miniszterválságról fölmerült versiók a világon talán seholsem kísértének annyira mint Bécsben. Néhány n mulva elenyésznek mint szappanbuborék, de es hamar újból előtűnnek megint, habár más más alkában is.

Ennél fogva em igen voltam hajlandó különö hitelt adni megérkezésem alkalmával nagy hévvel colportálniszterválsági híreknek, és csak akkor kezdtem oknak némileg binni, midőn irányadó körökben rtesültem arról, miként most ez egyszer mégis n valami komoly a dologban.

Azonban em általános, csak részletes miniszterválságról van szó, melyet nem is elvi, hanem inkább csak személyes kérdés fogna előidézni.

A crisisokat — miként mondják — dr. Herbst igazágtügmiszternek a hadügyminiszterhez intézett jegyzék képezi, az utóbbi által kiadott feyebl rendabály ügyében.

Dr. Herbst — legalább így beszélik az esetet — nagyon sértő módon közölte érintett jegyzékét nyilvánosan, mielőtt azt a hadügyminiszter tudomására juttatta volna, sőt annak kiadása alkalmává a különben szokásos udvariassági formalitások zemmeltartását is mellőzte, minek következtében a hadügyminiszter rögtön kérte elbocsáttatását, csak eklatans elégtétel nem adatik neki.

Hir szerint dr. Herbst is ezt fogja tenni, m ugyan önként, hanem mert e lépésre egyes felhivatott, és így bizonyára ő fog a miniszteritől megválni, nem pedig a hadügyminiszter.

Becke közös pénzügyminiszter szintén befárfár már a sok munkába, és nyugdíjaztatását szőközik kérni, miben a bécsiek az államra néz nem látnak nagy veszteséget, miután helyét kően pótolhatóknak tartják.

Dr. Herbst eventualis utódjáról még hallga krónika, Becke utódja gyanánt azonban Lprayt a magyar minisztert emlegetik, még pe határozott igénnyel a combinatió alaposágáévé.

Jellemző, ez utóbbi versióit illetőleg egy hely beapilag következő megjegyzése:

„In diesem Falle Kann man nicht esal sagen, es kommt selten etwas Beres nach.“

Interpelláció magán kedvtelésből.

© A népképviselők egyik legsarkalatosb joga az interpelláció, ez szolgálalkalmat és módot arra, hogy bármelyik oigos képviselő, a parlament napirendjére tit indítványok avagy törvényjavaslatok ritatásánál, kérdéseket intézhessen az il miniszterhez vagy az összes miniszterhoz, s így a kormány bel- avagy kül- pikájának földerítését, indokolását eszkö- z a szőnyegen lévő tárgyat illetőleg. Azon- l a mily üdvös az interpelláció jogának górlása a közügyek menetére, elintézés- e, ha azt a képviselők egyenként vagy en a maga idejében veszik igénybe, ép oly káros a törvényhozási munkál- ás haladására, ha az akadékoskodó tala- rá deválvtatik, valamely párt külön ér- einek szőlgálatában, avagy épen egyes viselők magán kedvtelésének válik esz- révé pusztá feltűnési viszketeget jelezvén. Parlamentünk jelen ülésszaka már is oly

termékeny vala az interpellációk színre hozatalában, hogy méltán kérhetjük: vajjon nem koptatják-e hasztalanul némelyek e fel- séges jogot, úgy élvén azzal, mint ha csak valami parlamentáris sallanggal lenne dolguk? E részben, különösen a képviselőház június 11-ki ülése szolgálhat sokaknak tanulságul.

A magyar parlament szász ajku képviselői nem régen megegyeztek volt abban, hogy az országgyűlés napirendjére kerülő tárgyakat illetőleg saját clubjokban eszme- cserét folytatnak; bármit határozzon itt a többség, az ugyan a kisebbséget nem kor- látozza; de ez értekezések czélja mégis az vala, hogy csak azután szólaljanak fel és tegyenek indítványokat a törvényhozás tere- mében, ha azt előbb saját körükben megvi- tatták s minden oldalról felvilágosítani töre- kedtek. E közmegeállapodás, nézetünk szerint — a clubfegyelemből kifolyólag, kötelezi annak minden egyes tagját. Ugy látszik azon- ban, hogy a szász ajku képviselők között találkozott olyan is, ki ellenkezőleg fogta fel a dolgot.

A képviselőház jun. 11-diki ülésében Kapp képviselő azt kérde a belügyértől:

miért nem erősített meg a Királyföld újraszervezését illető Statutum (?!), vagy ha hiányosnak látszott, miért nem küldetett vissza módosítás végett az ennek elkészíté- sére „törvényesen jogosult“ szász egyetemnek?

miért bocsátott ki a belügyér „az ille- tők kihallgatását mellőzve“ id. szabályza- tot? végül,

szándékozik-e a belügyér az id. szabály- zatot „minden részeiben“ végrehajtani, a „közvélemény nyilatkozatával“ szemben, miután e rendelet „a Királyföld lakóinál több- féle aggodalmakat gerjesztett,“ mert „a Ki- rályföld belkormányzati jogait sérti és a szabadelvesség és alkot- mányosság igényeit vajmi kevés tekintetbe veszi?“

Ez interpelláció lényegére a képviselő- ház jun. 15-ki ülésében kellően megfelelt a belügyér, a mint arról t. olvasóink, lapunk 71-ik számának országgyűlési rovatából meg- győződhetek. Hisz ha a dolog nem úgy ál- lana, mint azt a belügyér előadta, hogy t. i. az egyetem készítette statutumot nem lehetett megerősíteni, mert a községi, kerü- leti és hatósági rendezés országos ügy, s így a parlament elébe tartozik;

az illetők meghallgatása az 1868. 43. t. cz. 10. §-e értelmében a végleges ren- dezést illető törvényjavaslatra vonat- kozik, addig is hatalmában állván a minisz- teriumnak id. szabályzatot kiadni; végül, az id. szabályzat végre fog hajtani, hogy a Királyföld a bureaucraticus rendszer- ből kibontakozzék, s főleg azért, hogy „oly képviselőtestületek jőjenek létre, a melyeket méltán lehetne tekinteni a jogosult több- ség kifolyásának és képviselőletének.“ —

akkor, miért terjesztene a miniszterium a parlament elébe törvényjavaslatot a törvény- hatóságok rendezéséről? hisz mindez fölösle- ges dolgot adna a parlamentnek, miután Kapp képviselő úgy vélekedik, hogy: az önkor- mányzati (?) jognál fogva a király- földi öszsmunicipium maga magát szervezheti, még pedig a bureaucratia és rendiség ízlésére!!

E felfogás szerint Magyarország vala- menyinyi törvényhatósága önmagát szervez- hetné, s így lenne 70—80 különféle szer- vezetű megyénk; az ilyen ország kormány- zatához azután sok szerencsét lehetne ki- vánni bármely pártszínezetű felelős kor- mánynak, ha t. i. akadna olyan kormány, mely egy ily Babel közkormányzatát elvál- lalná.

Ime mily képtelenségre vezetne azon felfogás, mely Kapp úr ajkára adta az interpellációt.

De hát azok a régi, jóféle „kivált- ságlevelek“ mitse használjanak ezután eb- ben a fatális jogegyenlőségi korszakban?!

Bizony, jó uram! keveset. Különb is a statutarius jogot mindig az országos tör-vények korlátozták, s azok soha és sehol sem terjedtek annyira, hogy minden egyes municipium maga magát szervezhesse — ad libitum.

Azok a jó régi kiváltságok nem ismerik a katonai őszzeirást, sorshúzást, elég lenne, ha a „szász natio“ egy századot kül-

dene a király mellé, mikor külláboruba sze- mélyesen vezetend serget: miért szavazta meg tehát Kapp az unjczokat?!

Majd, ha az ország költségvetése kerü- lend szőnyegre, jelentsé ki Kapp, hogy a régi, jó kiváltságok értelmében a „szász natio“ a reája eső porták aránya szerint fi- zetendő a quota összeget, egyebekről tudni sem akar!

Ilyen következtetések vonhatók le Kapp úr okoskodásából, ezért nem merte inter- pellálási szándékát a szász clubban bejelen- teni. Azonban így megessett rajta az, hogy ó-szász pártfelei, egy Rannicher és egy Bin- der is, desavuálták; a dicsőség tehát osz- tatlanul Kapp képviselőé maradt.

Ezekből azonban mi azt tanultuk meg: hogy a „többféle aggodalmak“ Kapp édes sajátjai,

hogy a „közvélemény nyilatkozatát“ magán felszólalásával összetéveszté, midőn interpellálván, a szász jogok sérelméről, a szabadelvesség és alkotmányosság furcsa igé- nyeiről fennhangon elmélkedett; végül

hogy Kapp tévfelfogásával s abból le- vont és levonható következtetéseivel egyedül maradt.

Pest, június 16. 1869.

(r. l.) A megválasztott delegatusok névsora — miként azt a soraimat megelőző közleményekből látták önök — tökéletesen hasonlít azon névjegy- zékhez, melyet érdekesnek tartottam — mihelyt ez ügyben megállapodás jött létre — azonnal távirni. (Vajjon megkapta-e szerkesztő úr legalább eddig, érintett táviratomat?..*)

Az ellenzék megboszulta magát...

A gyakoribb fej őszzedugdosásokból, sugá- sok-bűgásokból, melyeknek az utóbb lefolyt napok alatt tanui valánk, mindjárt következtetők, hogy valami rendkívül fontos dolgot sütnék-főznek sorai- ban, mindénáron visszatérni óhajtván a delegatus- választás alkalmával történt mellőzést, de e kell ismerntük, derekasan megőrizték a titkot, mert majdnem az utolsó percekben esett csak tudunkra hová czéloznak.

A nyilvános ülés aztán persze, dobra ütötte a titkot, és reá mérte a Deák-pártra a hévvel ter- vezetett csapást, a mely — nem tudom — azt sújtja-e inkább, a ki ellen intézetett, vagy azt, a kitől eredt.

Az ellenzék nem szavazott, azaz nem válasz- tott delegatusokat.

Eszünkbe jutott a híres „Ugoeca non coronat!“ Hanem azért a delegatusok megválasztattak, még pedig az országgyűlés által, éppen úgy, mintha az egész ellenzék járult volna szavazatával a vá- lasztáshoz.

Mondjon le az ellenzék jogáról, ezt teheti, csak aztán küldöik előtt tudják magukat igazolni az illetők, ám ez az ő dolguk.

De vannak körülmények, melyek között bizo- nyos jogról lemondani szinte kötelességm- lasztás, nem is említvén, hogy következet- lenség is.

Egyébiránt a netaláni kötelességmulasztásért sem a Deák-párt tartozik felelni, lássák azt a tulsó oldalon, mit csinálnak.

És ugyan miért nem szavazott az ellenzék ezuttal, miért nem vőn részt a választásokban? Politikai boszuállásból?

A boszuállás mindig nevétséges, ha nincs eredménye.

Vagy azért, mert tudta, hogy kisebbségben levén, jelöltjei névsorát nem viheti ki.

De hát akkor miért vesz más tárgyak fölött folyó tanácskozásokban részt, miért szavazott már egyszer más kérdésekben, hiszen mindig előre tudhatta a tudta is mindenesetre, hogy kisebbség- ben van, tehát azt, a mit kivinni akar, kisebbsé- génél fogva nem viheti ki.

Egy pesti német lap után több oldalról föl- merült a sajtóban azon hir, mikép a delegatiók őszszelülésének határnapja valami kicsivel alkalm- sint későbbre halasztatik, mert a miniszterium, mi- előtt az országgyűlést elnapolná, mindénáron be akarja fejeztetni az igazságügyminiszter által elő- terjesztett törvényjavaslatok fölötti tárgyalásokat.

A kormány mindenesetre óhajta ezt, és ha ezen óhajtásának keresztülvitele végett a delega- tiók működésének megkezdését okvetlenül ki- ebb kell tolni, ez is valószínűleg megtörténik, azon- ban ezen elhalasztás eddig még nem látszik elko- rülhetlenül szükségesnek.

Akként vagyok ugyanis értesülve, hogy ma

*) Lapunk 63-dik száma hozta azt. Szerk.

már valamennyi osztály bevégezte a tárgyalást, holnap tehát őszszelülhet a központi bizottmány, 19-kén beadhatja jelentését, a képviselőház pedig 22-kén megkezdheti a nyilvános tanácskozást.

Ha e combinatiót a gyakorlat ki nem neveti, s a főlebbi napok megtartatbatnak, azon esetre a delegatiók őszszelülése előtt határozhat az ország- gyűlés az igazságügyi miniszter előterjesztési irát, mert az ezek fölötti vita ha heves leend is, hosz- szu alig fog lenni.

Népiskolai tanfelügyelők és tankerületi főigazgatók.

(b.) A népiskolai közoktatás tárgyában hozott 1868-ki 38 ik törvényczikk által felállított tankerületi felügyelőségekre történt kinevezések a lapokban több szóváltásra szőlgáltattak alkalmat, lapunk közelebbi 71 ik száma is egy idevonatkozó őszszelület tartalmaz, Zömléttől, a „Közönség köré- ből“ czimű rovatban — melynek tartalmát fele- lőséget csak a sajtóhatósággal szemben vállalunk, s az abban megjelent cikkeiben kifejezett néze- teket nem osztjuk, — megjelent czáfolatban, mely- ben Páll Sándor és Boér Károly urak egytt- esen említettven fel, kitetszik: hogy az általok viselt, egymástól különböző két hivatal őszszezavar- tatik, s a felszólalások ez ügyben általában nicose- nek tájékozva. Már a vallási és közoktatási mi- niszter 1859 ki költségvetéséből is látható, hogy vannak tankerületi főigazgatók és vannak kül- ön népnevelési tankerületi felügyelők. A főigazgatók a királyhágtantuli Magyarországtban meg voltak már a népoktatási törvény hozatala előtt is, és pedig hazánk ama része négy ily kerületre van felosztva. Most a költségvetésnek országgyűlésileg tör- tént elfogadtatása nyomán, és a királyi főkormányzék felosztatása közösbén, felállított Erdélyre nézve az ötödik ily állomás is egyformaság és az unióra való tekintetből. Ezen erdélyi tankerületi főiga- zató, kinek kinevezése nem a főispánok ajánla- tára történt, nem foglalkozik a népoktatás ügyé- ve, ez nem tartozik feladatához, míg ellenben az 1868-ki 38 ik t. cz. épen e felett rendelkezvén, Magyarország és így az erdélyi rész is e szem- pontból több tankerületi felügyelőséget osztván, a népiskolai tankerületi felügyelők et törvényczikk hozta létre. E szerint valamint a két különböző hivatali állás különböző elnevezés- sel bir, úgy az erdélyi tankerületi főigazgatóság és a több számban kinevezett népoktatási tanke- rületi felügyelők hivatali teendőjök és hatáskörük is különbözik egymástól, az utóbbiak feladata a népnevelés levén. Következőleg, míg Boér Ká- roly az 1868 ki 38 ik t. cz. nyomán tankerületi felügyelővé lőn kinevezve, addig Páll Sán- dor az ily kerületi felügyelők kinevezése előtt, a felügyelőkétől különböző hatáskörrel erdélyi tan- kerületi főigazgatóvá nevezetett ki.

Mikó Imre gróf megnyitó beszéde

a történelmi társulat május 30-án tartott köz- gyűlésén.

Tisztelt közgyűlés!

A magyar történelem barátainak e nagy gyű- lése, a mellett, hogy oly pontot képez, honnan az általunk tűzetes művelés alá vett tudományának társulati uton fejlesztését időszakonként átpillant- hatjuk: új alkalom tanulságos eszmecserére és tör- ténelmi buvárkodásaink gyakorlati hasznosságának megítélésére. Engedjék meg, uraim, hogy e pontról multunkra visszatekintve, önöket tudományunk fej- lesztésére, a tudomány és hazaszeretet nevében fel- kérhessem; engedjék meg, hogy ez alkalmat fel- használva, az eszmecserét én kezdjem meg.

„A történelem néma és legmegbízhatóbb ta- nácsadója a királyoknak“ — mondja Livius; bizo- nyára az, a népeknek is. Szép volt s nagy tiszle- teletben állott e tudomány egy a régibb, mint az újabb korban. A görögnek, rómainak ragyogó tör- ténete s nagy történetírói voltak, kik azt nyilvános helyeken, ifjak és vénnek, férfiak és nők sokasága előtt olvasták, szavalták, tanították. Az újabb kor sem hanyagolta el e tudományt, s ha formaszépség tekintetében talán nem vetélkedhetik is a classicus ó-korral: mindenesetre felülmulja azt szélesb kü- rével, magasb nézponjtjaival és mélyebb tartal- mával.

A gyönyörűzés, melyet a történetek olvasása a szívben felkelt, csak költészet a történelemnek; a valódi haszon: a kedélynek az erkölcsi szép és jó iránt fogékonyvá válása, az emberi jogok és szabadság mind nagyobb mérvben elimeretése, a népeknek a történelmi nagy jellemek és példák ál- taltali oktatása, más szóval: azon szellemi és erköl- csi épülés, mit a lélek a történetek okainak, a nagy

eszmék küzdéseinek, a népek óhajai- és törekvéseinek tanulmányozásából, az emberi ész, iparügyesség és közművelődés előhaladásából, vagy hanyatlásából merít. Ez ad annak erőt és becsét.

Az isteni mindenhatóság, végtelen bölcseségből kiosztotta véges eszelmi részét minden embernek és népnek, betelepítette velük a földgömböt; de habár egyes népek ősei annak egy-egy részét vitéség és bölcs tanács, önszerencsésük, vagy ellenfeleik gyöngesége által tulajdonukká tették is: utódaikra maradt a feladat, hogy ott magoknak hazát, s a honban szabad s jólét által boldog nemzetet teremtsenek. A nemzeteknek e pályafutásukban nem az a sorsa, a mi az ég-űrben bolygó csillagcsoportoké: ezeket az Alkotó keze a vonzó és taszító erők egyensúlya által tartja fenn, s forgatja örök törvények szerint magas pályakörükben, ma úgy, mint millió évekkel ezelőtt: a nemzetek sok részben önmaguk kovácsai saját sorsuknak. A földi országok, melyek látszólag egy rosz számítást, egy balul kiűtött hadjárat következtében dűlnek össze: nagyobbára mindig önerényük által emelkedtek, s midőn bukának, saját hibáik és vétkeik áldozatai. A feltűlése szemlélő egy vesztett pusztító csatában látja a bukás okát; a goldolkozó buvár az évtizedek vagy századok folytán nagyra nőtt, néha öntetszéssel vétékké ápolta nemzeti gyöngeség szükséges kifolyásának találja a veszt közvetlenül előidéző eseményt. A népeket Alkotó, ezeknek bizonyos változhatlan természeti korlátokat emelt ugyan, de midőn öntudattal áldotta meg a földgömb legmagasb foku szerves lakóját: végtelen jószágában az önismeret sanyaru gyakorlatának jutalmán megadta neki a tehetséget: erkölcsét javítani, értelmét művelni, egyszerűval: haladni a szellemi birodalom utjain; nem kárhoztatni őt az Andeseken és Himalaya rengetegeiben levő fák sorsára, melyek évszázadoktól évezredig éltek ugyanazon földtalajra szorított kényszerű életüket, melyhez az ő természet kifejtő virány-élete legelőször csatolta. Az egyén, mint a népek, földrajzi helyzetében, politikai és műveltségi változó állapotokban tényleg rejlő vagy az idők során kifejlő feltételekhez képest maguk alkotják így vagy amúgy sorsukat, azt jóra-roszra változtatják, a jólét és dicsőség fokára emelik, vagy sorságába ejtik hazájukat, hőb vagy hidegbebb vérmérsékők, mélyebb vagy feltűlésebb politikai belátásuk s bölcseségük mértékaránya szerint...

Az önszűrés és tanulmányozás, a helyes politikai út- és iránykeresés nehéz munkájában értelmes embernek semmi sincs oly biztos útmutató, mint lefolyt élete tapasztalásai; művelt népek semmi nem oly biztos tanácsadó, mint saját története.

Ha valamely népre alkalmazható ez igazság, bizonyára igen reánk. A világtörténelem nagy folyam-árjában egy évezred óta változó szerencsével küzd a nemzet, melynek politikai elnevezése: magyar. Keletről, mint egy lávafolyam, mint dúló fergeteg nyugotnak tartva, egy világűrre kelt fel ellene, melylyel hosszú élet-halálharcot vívott, míg földet s hazát szerzett magának, s azt száz csatán s ezer veszély közt maig fentartotta. Nem értek népet nagyobb csapások, mint minket, rokon nélküli fajt Európában: olykor mi koreztük a harcok fűzhelyét s vesztét, majd az keresett fel minket; néha mi hasonlottunk meg egymás között, máskor szomszédainkat keverte vetünk harcba boldog hazánk irigylése; egyszer szétdarabolták ennek földjét, máskor alkotmányunkat lomtárba, nemzeti erekleinket — a királyi koronát és palástot — muzeumba utasították... És e hon mégis, mint már ezredéves magyar alkotás fennáll, megújult erőben s egy fejlődés-képes jövő biztos kilátásával.

Mint a föld központjának delejszerű ereje vonja magához a rajta levő teremtmények s alkotások milliárdjait: úgy tartotta össze az ősi magyar alkotmány s a rokonság benső vonzalma és szükségérzete a magyar fajt s vele szövetséges elemeket minden időben és sorsváltozások között e tágas haza minden pontján.

Vegyük fel — például — csak Erdélyt. E kis érdős-hegyes országrész a honfoglalások külön törzsfő — a hét vezérek egyike — alá szakadt. Szent István a Kárpátok határai által kikerekített birodalma kiegészítő részévé tette. Vér- és trónutódi, a királyi hercegek, belőle a Tiszáig terjedő földdel másodkirályságot alkottak; e korszak alkotmányán, s a vegyes uralkodó-házakból választott királyok korában, mint külön tartomány, vajdasággá alakult; a Zápolyák alatt ismét félkirálysággá nőtt; azután önálló fejedelemséggé lett; később csaknem egy önállóságától megfosztott tartomány állapotára süllyedt, honnan az 1790—92-iki korszak alatt kiemelkedvén, régi önkormányzatát visszanyerte, de területe kicsiny, népszáma csekély volna, a birodalom államháztartásához erején felül járulása, sokféle nemzeti és vallási érdekeinek összeférhetlen ellentétei miatt, azt az 1847-dik évig lassanként annyira elvesztette, hogy 1848-ban az anyaországgal egyesülése létszükségévé vált. 1850—60-ban újból elvesztvén magyar koronabirtoki autonómiáját, hódított tartomány gyanánt kormányoztatott, s ez állapotból a magyar alkotmánynak 1861—66-ban feltámadása emelte ki, Magyarországgal való 1848-dik évi törvényes és tetteleges egysége a törvényhozás által kimondatván, s az államélet működése körében életbe is léptetvén.

Ime a történelmi alap és jogerő változhatlan-sága a változó történetekben! Ime a népek, az emberiség egyes családainak csaknem kényszerű sorsalakulása! Királyok és népek, absolutizmus és forradalom nem voltak képesek megsemmisíteni Magyarországot politikai és törvényes egységének jogerejét, szent István koronája önállósági államjogát. Hathatos tanúság ez arra, hogy a mely népeket a föld, a határos országok politikai viszonyai, életfontosságú államérdekek, a másképen nem lehetőséges kényszerűsége utal együttélésre, azok vágyakozhatnak ki e kötelek közül, pillanatnyira megalozhatják az őket összefűző államkapcsolatokat, de belőlük kibontakozniok, saját lényük megsemmisítése nélkül nem lehet. Erdély története élő példája ennek. A magyar királyság alapítása óta hatszor választott el e kis földterület az anyaországtól, új meg új államkapcsolatba hozták sorsának urai; az önálló államélet szabad, de viszontagságos pályáján is járt, és pedig olykor diesteljesen, mégis mindannyiszor visszament azon természetes központhoz, melyet számára földrajzi fekvése, határai alakulása, kard- és vérjogon való ősi birtoklás és szent István koronája területének államjoga, népei s azok története és a politikai szükségesség jelölték ki, melyen kívül nincsen számára hely, s hol — a költő szavaként — élne, halnia kell!

Igen, a századokig szétválva volt ország fajt újból egyesítette a törvény, melyben én a történelmi igazság kiszolgáltatását látom. S ime, ez egységet a tudományügyi együttműködés szellemi bűvereje is szorosabba fűzi, s az egymással való lelki rokonsulás pecsétjével erősíti meg. Csak nemrég engedély kellett arra, hogy hazánk egyik részében élő tudósaink a másikkal tudományos vagy politikai gyűléseire megjelenhessenek. Csak nemrég a Magyarországtól Erdélybe, vagy amonnan ide utazó nevesebb hazafiakat léptenyomon titkos rendőrség hiuz-szemei kísérték, bizalmatlanságot keltő jelentésekkel gazdagítva a tisztességes dolgok őrizetéről rendelt levéltárakat. Most néhány héttel ezelőtt, a haza összes tudósai, ma ismét egy tudománygyűlés, a mint alapszabályaik rendelkeznek, nem kérés rá senkitől felhatalmazást, ime, egybegyűltünk, együtt vagyunk, mint egy anya gyermekei, mint testvérek; nincs ki gátoljon, a haza tudósai iránti féltékenységi okai megszűntek, a kormány nem szab élénk korlátokat, nem lát ellenőrzésre okot, sőt törvös törekvéseinket rokonszenves figyelemmel kíséri; mi a hazai történelem művelésével érleljük a nemzet gondolkodását, ében tartjuk önértetét, a polgároknak szilárdítjuk az alkotmány iránti büszségelemet, s ezáltal biztosabbá tesszük a haza jövőjét, emeljük a világ előtt jó hírnevét. Egyebesanolitván a multat és jelent, mi is örömmel mondhatjuk: más idők, más erkölcsök!

Magyarország története azoknak, kik a történelmet gyakorlati hasznokra törekvő szellemben s igazságkereső elmével tanulmányozzák, nagy tanulságot hirdet: a magyar tartományrészek politikai egységét, a földön lakó népek szoroson együtt tartozását, közös boldogságunk vagy közromlásuk nagy tanulságát hirdeti.

Ez volt az egyik eszme, jobban mondva, ama történelmi tanulság, melyet közgondolkodás tárgyul érinteni kívántam. A másik az, hogy e föld Magyarországot, uralkodója magyar király, koronája szent István nemzeti királyunkról ránk, s őseink szabad akaratánál fogva s alkotmányunk értelmében a királyi uralkodó házra örökségtől szállott szent erejű. E történelmi s állampolitikai tények a magyar nemzet öntudalmában oly általánosan, oly mélyen vannak gyökerezve, hogy onnan sem idő, sem sorsváltozás ki nem irtja. Ez adja neki a nemzeti önértet és önbizalom ama férfiúi bátorságát s erkölcsi erejét, mely látszik tettein, multja megítélésében s jövő iránti reményein egyaránt.

E történelmi nagy igazság, ez ősi kegyeletes hagyomány gyűjt egy zászló alá minket; edzi szirtté kitaratásunkat, midőn nemzeti csapás ér, s veszélyben van a hon vagy alkotmány. Ez miveli a magyarral azt a csodát, hogy mikor megtámadtatik: egyfelől önérejtében, kulturai, és nemzeti kettős küldetésében, másfelől atyai istenében bizva s alkotmánya talapzatáról soha le nem szállva, rettenthetlenül védi magát s örökét, és ha legyőzetik: elcsüggedés nélkül nemesen tűr, türe remél, remélve munkálkodik s eszélyes munkásság közt várja be esestet hazája s alkotmánya feltámadását, új életre ébredését, mely még eddig soha végkép eltűnőre nem maradt, hanem mint az arany az izzó tűzből mindig nemesülve kerül ki, úgy támadt fel nemzetünk is alkotmányunk tetszhalalos állapotából.

Egy hosszú sora a jóra fordult vagy jóra használt baltörténeteknek tanúsítja, a mit én mondok, s mit önök, uraim, velem egyformán tudnak. Lehel és Bulesu szerencsésen csatája a Lech-mezőn, a hódítástól való megszűnésre birta őseinket; Sajó és a tatár-dúlás a várépítés és hazánkban ipar-üző polgársággal népesítése eszméjére vitte IV. Béla és V. István királyt; Csák Máté nemzeti küzdelmének két nagy Anjou-királyt s velők történelmi szinte legragyogóbb korszakát köszönhetjük. XVI-ik századi belviszályaink a mohácsi veszt, ez Erdélynek Magyarországtól elválását eredményezte; de egyszersmind lendületet adott

a nemzeti miveltésnek, s megalapította az erdélyi fejedelmi udvart, mint a nemzeti szellem és a miveltetés magyar nyelv egyetlen menhelyét. Végre jött 1848—49, mi a föld, nép és emberi jogok felszabadulását, a kiváltságok megszűnését eredményezte; ezt elfojtotta ugyan az alkotmány, csak másfél lustrumra terjedő felfüggesztése s tetszhalála; de a miből ismét — bála a gondviselésnek — feltámadásunk következett: a nemzeti sirtak egybehordott köből nemzeti megújulásunk, a magyar királyság államépülete emelkedett fel...

Valóban csodálatos ez a mi történetünk! A tatár egyik végétől a másikig dúlta fel hazánkat — őseink újból felépítették; az Anjouktól félt a hajdani magyar, hogy olaszszá teszi, s im, ő tette királyait bölcseség és eszély által a legnemzetibb lelki és jellemű magyar királyokká; a török másfél századig nevezte Magyarországot török szanacságnak: ő eltávozott; a világ azt mondja róla: beteg, mi még teljes életében élünk; VI. Károly és II. József Németországhoz számítottá hazánkat; a nem rég megszűnt rendszer alatt Erdély, Horvátország, temesi bánúság, Vojvodina mind megannyi tartománya volt az egységes birodalomnak. S ime, ma még sem beolvastott tartomány, nem három ország, nem öt helytartóság, nem Vojvodina, sem különálló Erdély e földterület, hanem mint egy, alkotmánya által összeforrott, egységes és osztatlan állam, úgy áll fenn a hon, úgy támadt fel sirtjából Magyarország!...

Magyarország története e földnek és hazánknak, népének és királyának, koronájának s alkotmányának magyar voltát tanítja azoknak, kik az igazságra hallgatnak, s a történelem tanulságait figyelembe venni készek.

Ez volt a második történelmi tanulság, mit eszmebresztésül futólag valózni helyén látam. S ha ez ország részének összetartozóságát sok részben a természeti viszonyok és körülmények határozzák is: azt, hogy ez ország ma is magyar, önmagunknak, szívósságunknak, saját tulajdonainknak köszönhetjük.

Ismern hazánk történelmét s nemzetünk jellemét. E kettőn alapul azon mély meggyőződés, hogy Magyarország saját államegységét, a magyar nép politikai tényező voltát és vezérszerepét az újonnan alkotott alapon is, úgy egy, mint más irányban meg fogja tartani, s őt megillető befolyását eszély és összetartás által mind a birodalomban, mind kifelé biztosítani elég erős lesz. Magyarországnak és a magyar népnek a vele egyéredű testvéreikkel, mindenba kulturai és alkotmányos missziójuk volt kelet-észak felé, mit egy évezreden át teljesített, s azt ezután is teljesíteni fogja. Erre őt bő termékenységtől hona, alkotmánya, szabadságszerető népe, ennek a polgárosodás eszméi iránt való fogékonysága teljesen képessé teszi. Béke idején lesz közöttünk minden, ha kisebb nagyobb pártviszály, — ezt nemzeti geniushunk s az alkotmányos szabadság hozza magával; de a veszt percében testvérekként fogunk egyesülni a haza, király és alkotmány védelmére. Azon zászlót, melyet Árpád népe a hármas halmon és négy folyam partjain kitűzött, mely alatt az alpári téren alkotmányt szerzett: számban és erőben meggyarapodott s érdeken összeforrott utódi nem fogják kezűkből kivéteni engedni. Magyarországnak és a magyar koronának a magyar király és nép szent örökségének kell lenni addig, míg e földön magyar él....

Közgyűlésünk meg van nyitva.

Magyar országgyűlés.

A képviselőház ülése jun. 17-én.

Tárgyai: A tizes tagu bizottságra vonatkozó szavazás eredményének kihirdetése. A 15 ös tagu vasúti bizottság — a 15 ös tagu pénzügyi bizottság — és a függő adósságok ellenőrzésére kirendelt 4 tagu bizottság megválasztása. A központi bizottság jelentése a birói hatalom gyakorlásáról szóló törvényjavaslat iránt.

Nyitra város közönsége a megyei választások jogát a megyei municipiumok számára fentartani kéri. (Éljenzés a szélsőbalon.)

A kérvényi bizottsághoz utasítottak.

Következett a tegnapi szavazásnak eredménye.

Beadott összesen 319 szavazatezluda, ezek közt üres volt 11. Legtöbb szavazatot nyertek: Somossy Ignác, Simonyi Lajos b., Bogdán Vince, Kugler István, Török Daniel, Justh József, Rannicher Jakab, Horváth Döme, Hofmann Pál és Paczolay János.

Elnök: Tudomásul vétetik, s ezen bizottság a hozzáutasított tárgyat fel fogja venni.

Több képviselő ur kíván szólni.

Szontagh Pál (göm.): Egy interpellációt intéz a pénzügyi és közlekedési ministerekhez, ha szándékoznak e a bánrév-peljezi vasút kiépítése iránt törvényjavaslatokat előterjeszteni? Közöltetni fog az illető ministerekkel.

Gorove István kereskedelmi miniszter: T. ház! Alkalmat veszek magamnak ezen és szintén a mai ülés alatt benyújtott több kérvény folytán azon felvilágosítást adni, hogy az ipar rendezésére vonatkozó törvényjavaslat a miniszteriumnál készen van, és azt legközelebről — ha pedig a színtetelés most nem sokára be fogna állani — a legkö-

zelebbi összejevetel alkalmával a t. háznak benyújtani szerencsém leend. (Helyeslés.) Megjegyzem ezuttal egész általánosságban, hogy az ipar rendezésére vonatkozó törvényjavaslat az iparszabadság elvére van fektetve. (Általános élénk helyeslés.)

Következett a szavazás a vasúti, pénzügyi és ellenőrzési bizottságokra.

Horváth Döme előadó: (olvassa a központi bizottság jelentését a birói hatalom gyakorlásáról szóló törvényjavaslat tárgyában.)

Elnök: Az osztályoknak holnap és holnapután — minthogy csak a jegyzőkönyv hitelesítése végett egy rövid ülés fog tartatni — elég idejük lesz a működésre. Működésük tárgyait a beadott törvényjavaslatokon kívül az Irányi képv. úr által beadott törvényjavaslatot a testi büntetés eltörlése iránt és a kereskedelmi miniszternek a népszámlálás iránt beadott törvényjavaslata képezik.

A képviselőház ülése jun. 18-án.

Tárgy: A tegnapi szavazás eredményének kihirdetése, e szerint:

I. A vasúti bizottságba megválasztottak: Somossy Ignác, Gajzágó Salamon Kemény Gábor báró, Madocsányi Pál, Pejacevic László gróf, Latinák Rudolf, Muzalay Sándor, Daniel Pál, Róth László, Urbázy György, Podmaniczky Frigyes b., Iránka Zsigmond, Majláth István Szeniczey Ödön, Brogányi Vincze.

II. A pénzügyi bizottságba megválasztottak: Zsedényi Ede, Csengery Anté, Wahrmann Mór, Ghycy Kálmán, Szontagh Pál (eszánadi), gr. Khuen Henrik, Kautz Gyula, gr. Bethen Farkas, gr. Zichy József ifj., Bittó István, Ocsy Rudolf, Bezerédi László, Kuhinka Ferencz, Puszy Ferencz, Máriássy Béla.

III. A függő államadósságokat ellenőrző bizottságba megválasztottak:

Rendes tagokul: gr. Sirmay Ferencz, gróf Kálnoky Pál, gróf Zichy Jen, Huszár István.

Póttagokul: Wodianer Béla és Szűllő Géza.

Gr. Teleki Domokos T. ház! Miután a birói függetlenségnek egy igé fontos tényezője az, hogy a bírónak anyagi állásaz élet szükségleteinek nyomása ellen biztosítva legyen; miután a másod és harmad foku bíróságok a Királyhágón innen és túl rendezettek: azon tzeletteljes kérdést vagyok bátor intézni az igazságügyi miniszter urhoz, szándékozik-e oda működő hogy azon szembeűnő aránytalanság, mely a kilyi táblai bíróságok fizetésében a Királyhágón innen és túl helyet talál, hogy mondom ezen szeműnő aránytalanság minél előbb megszüntetessék.

Horváth Boldizsár igazságyminiszter: A mult országgyűlés befejezésével a hiányában lehetetlen volt a miniszteriumnak arujonnan lakítandó felső bíróságokra néve azöltségeit a ház-elé terjeszteni, s így nem volt más hátraazon ezára, hogy a felsőbb bíróságok a törvényértel-mében életbe lépessenek, mint a jelen évkölt-segvetést i deiglenesen ö Felsőegrek legmagasabb jóváhagyása mellett megállapítan. Tehát ezek ideiglenes jelleggel bir. Majd ha a jövő évtölt-segvetés a házban tárgyalás alá fog kerülni, kor lesz alkalm a t. háznak e kérdés lelett hatzni és az aránytalanságot, ha azt csakugyan igaz-talannak találja, megszüntetni. Tehát fog előtt a t. ház még intézkedhetni a jövő költségési tárgyalás alkalmával. (Helyeslés.)

Gr. Teleki Domokos: Megnyugszomen felvilágosításban.

Éber Nándor: T. ház! A bukuresti mar ref. egyháza kívánám a miniszterelnök úr elmélt irányozni, s hozzá e tárgyban némi kett intézni. (Olvassa:)

Kérdés miniszterelnök úr ö excellentiáz a bukuresti magyar reformatus egyház ügyéb

A miniszterelnök úr tisztelettel föltek, hogy nyilatkozzék, mi tudomása van a bukuresti magyar reformatus egyház kebelében eredt eis vizálkodásokról; nevezetesen:

1. Mennyiben valók azon méltatlanságos üldözések, melyeknek Koos Ferencz lelkész kdomás szerint ki volt téve, a nélkül, hogy van román hatóságától, vagy az osztrák-magyar fí-sulságtól oltalmat nyert volna és a nélkül, y neki eddig alkalom nyujtatott volna az ellen-hozott vádak iránti igazolására?

2. Van e a miniszterelnök úr tudomása-rint bármily valósága azon vádnak, mely Koos-rencz lelkész ellen fölhozott, miutha ő a osztrák vagy a magyar kormánynak valaha t keme, vagy ügynöke lett volna?

3. Való-e, hogy a román belügyér az er egyház küldötteinek, kik e tárgy megvizsgálá Bukurestbe jöttek, semminemű segélyt nem g-tott, állítván, hogy a bukuresti magyar ref. egy-tagjainak legnagyobb része nem levén osztrák a való, a consul urnak nincsen joga ez ügybe t elegyedni?

4. Volt-e eredménye az erdélyi egyházi nács által kiküldött bizottság eljárásának, és eddig nem volt, szándékozik-e a miniszterelnök folyását ezen ügy mielőbbi bevégzésére és a kuresti magyar ref. egyház eddigi állásában megtartására fölhasználni?

A beadott interpelláció a miniszterelnök ú fog közöltetni.

Elnök: Van szerencsém jelenteni, hogy a népszámlálási törvényjavaslat holnap reggelre ki lesz nyomtatva, és az osztályok holnap tanácskozás alá vehetik.

Horváth Boldizsár igazságügyminiszter: Miután a t. ház elhatározta, hogy Irányi képviselő urnak a testi büntetésre vonatkozó törvényjavaslata az osztályok tárgyalása alá bocsátassék, bátor vagyok én is egy törvényjavaslatot, melynek tárgya és célja ugyanaz, de mely némi tekintetben szélesebb körben mozog, a t. ház asztalára letenni, azon kérésrel, hogy az osztályokat annak együttes tárgyalására utasítani méltóztatassék.

Ki fog nyomtatni és az osztályokban tárgyalatni.

Kolozsvári löversenyek sorozata 1869.

Első nap, szeptember 24-dikén.

I. Vadászverseny 400 frt. Fúthat minden nem-telivér ló, mely a Királyhágón innen született. Távoltság 2 angol mfd, fél-fél óra közre ismételve. Teher 4 évesre 130 font, 5 é. 135 f. 6 é. és idősbre 140 f. mére 3 fonttal több; lóra, mely valahol nyert 5 fonttal több. Tétel 25 forint. Ha nem indul legalább 3 ló, nincs futás. A tétösszeg a kolozsvári kopófalca fentartására fordított. Urlovarok színeikben. Nevezési zárnep szeptember 10-én déli 12 óráig.

II. Második osztályu császárdíj 300 darab arany. Fúthat minden Erdélyben elletett és felnevelt kanca és mén. Távoltság 2 angol mértföld. Tétel 100 frt; bánat 50 frt; ha azonban a visszavonás a verseny előtt egy hóval történik, csak 25 frt. Teher 3 évesre 95 font, 4 é. 110 f. 5 éves és idősbre 115 f. Minden, nem Erdélyben fogantott, de az anyával behozott csikóra 3 fonttal több; kanczára 3 fonttal kevesebb. Lóra, mely már egy első osztályu császárdíjt nyert 5 fonttal több, mely két vagy több ily díjt nyert 8 fonttal több; mely már egy második osztályu (300 aranyos) császárdíjt nyert, 3 fonttal több, mely két vagy több ily díjt nyert 5 fonttal több. A tét- és bánatösszeg fele az első, fele a második ló után fizetetik. Nevezés augusztus 10-én déli 12 óráig.

III. Ivadékvverseny 1869-re indítványozta gr. Bethlen Sándor. Fúthat minden a régi Erdélyben 1865-ben kolozsvári versenyegyleti tag birtokában született telivér csikó. Távoltság 1 1/2 ang. mfd. Teher 110 font, kanca s herélre 3 fonttal kevesebb. Tétel 10 darab arany. Fuss vagy fizess! A vemhes kanczák nevezésére 1865. május 1-ője, a csikók nevezésére az 1865-ki kolozsvári löversenyek utolsó napja zárhatárnap. Semmi csikó semmi tétel. A tétösszeg 100 arany erejéig az első ló, az azon felüli összeg oszlik az első és második ló közt.

IV. Elegyverseny, államdíj 100 darab arany. Fúthat a magyar korona országaiban született minden félvér ló. Távoltság 1 1/2 mfd. Teher 4 évesre 110 font, 5 é. 115 f. 6 é. és idősbre 120 font; lóra, mely pályán már nyert, 5 fonttal, a régi Erdélyen kívül született lóra még 5 fonttal több. Kanca és herélre 5 fonttal kevesebb. Tétel 50 forint; fele bánat; a második ló tételét menti. Nevezni kell sept. 10. déli 12 óráig.

Második nap, szeptember 25-én.

I. Szekérverseny, államdíj, 50 darab arany. Pályázhatni bárhol született és idomított, bármely koru és nemű lovakból összeállított, Erdélyben legalább félévig használt kettős fogattal. Távoltság Apahidáig és vissza, körülbelül 16 ang. mfd. Folytonos ügető menet, melyre a netalán vágató ló, a versenybíró felszólítása folytán azonnal visszavezetendő. Minden szekér tartozik egy versenybíró és lógató tetszés szerint választandó színnel vinni. Fuss vagy fizess! Tétel 2 arany. A tételek a második fogaté. A fogatok 10 percznyi időközrel indulnak az egyleti indító infésére. Nevezési zárnep szeptember 19 déli 12 óra.

Harmadik nap, sept. 26.

I. Erdélyi díj 500 forint. Fúthat minden Erdélyben elletett, bármely nemű nem-telivér ló. Távoltság 3 mfd. Teher 4 é. 110 font, 5 é. 120 font, 6 é. és idősbre 125 font, mére 5 fonttal, és lóra, mely már valahol nyert, még 5 fonttal több. Tétel 100 frt, fele bánat. A tét és bánatösszeg fele az első, fele a második ló. Nevezési zárnep sept. 10-én déli 12 óra.

II. Ivadékvverseny 1869-re indítványozta Tisza László. Fúthat minden Királyhágón innen és túl Magyarországon 1865-ben kolozsvári versenyegyleti tag birtokában született félvér csikó. Távoltság 1 1/2 ang. mfd. Teher 110 font, kanca s herélre 3 fonttal kevesebb. Tétel 10 drb. arany. Fuss vagy fizess! A vemhes kanca nevezésére 1865. május 1-ője, a született csikó nevezésére az 1865-diki kolozsvári löversenyek utolsó napja zárhatárnap. Semmi csikó semmi tétel. A tétösszeg 100 arany erejéig az első ló, az azon felüli összeg oszlik az első és második ló közt.

III. Első osztályu császárdíj 500 darab arany. Fúthat bármely országban született mén és kanca, 3 évestől felfelé, de a melynek tulajdonosa oly alattvaló kell hogy legyen, kinek állandó lakása az ausztriai és magyar birodalom határain belül van. Távoltság 3 angol mértföld. Tétel 150 forint, bánat 75 forint, de ha a verseny előtt egy hóval vonatik vissza: csak 40 forint. A ki lovát jövőre névze egy éves korában nevezi,

ez esetben csak 20 forintot fizet. Teher 3 évesre 95 font, 4 é. 110 f. 5 é. és idősbre 115 f. kanczára 3 fonttal kevesebb. Anglia, Franciaország és Amerikában elletett lovakra 12 fonttal több, minden más külföldi lóra 7 fonttal több. Lóra, mely már valahol egy 3000 forint értékű versenydíjt nyert, 5 fonttal több; két vagy több ily nyertesre 8 fonttal több. Az egy éves korukban nevezett, belföldi, valamint az egy éves korukban külföldről behozott lovak 5 font, a két éves korukban pedig hasonló minőségben nevezettek 3 font teherkönnyebbséget élveznek. Az egy éves kor előtt, tehát a születés után a következő év első január-isa előtt behozott csikókra csak 3 fonttal több. A tét- és bánatösszeg fele a második ló. Nevezési zárnep augusztus 10-én déli 12 óráig.

IV. Versenyegyleti díj 50 darab arany. Fúthat minden a Királyhágón innen elletett, bármely nemű telivér és nem-telivér ló, mely az idén császárdíjnál nem volt nyertes. Távoltság 2 ang. mfd. Teher 3 é. 100 f. 4 é. 110 f. 5 é. 120, 6 é. s idősbre 125 f., mére 5 fonttal több, lóra, mely már valahol nyert, még 5 fonttal több, telivérre még 3 fonttal több. Bejelentési határidő szeptember 18-án déli 12 óráig. Tétel 10 darab arany; de a ki szeptember 1-ő napjáig jelenti be, csak 5 darab arany tételét fizet. Fuss vagy fizess! Indulni kell legalább három lónak.

V. Akadályverseny, államdíj, 100 darab arany.

Távoltság 2 ang. mfd, 8 akadályal; legnagyobb árok 8 láb, legmagasb fal deszka vagy kötetlen téglából, 3 láb. Fúthat minden, kolozsvári versenyegyleti tag birtokában a régi Erdélyben született ló. Teher 4 é. 125 font, 5 é. 130 font, 6 é. és idősbre 135 font; kanczára és herélre 5 fonttal kevesebb; telivér lóra 10 fonttal több, lóra, mely akadályversenyt nyert, minden nyereséért 5 font. Tétel 25 frt. Fuss vagy fizess! A tételeket a második ló kapja. Négy lónak kell indulni, különben a díj jövő évre eltétetik. Urlovarok színeikben. Nevezni kell szeptember 15. déli 12 óráig.

V. Hölgyek díja, tiszteletdíj. Fúthat mindennemű a Királyhágón innen született félvér ló, mely ha be is volt jelentve más díjra, de ez évben a kolozsvári gyepen semmit sem nyert. Távoltság 1 1/2 mfd. Teher legalább 100 font. Tétel 3 arany. Fuss vagy fizess! A tétösszeg fele a második ló. Urlovarok. Nevezés indulásig.

Mindenemű tudakozás és nevezés alólirhoz, (Kolozsvár, külső-monostorutca 181. sz.) bérmentesen intézendő, s a császárdíjakat kivéve, minden díjra való nevezés alkalmával egyszersmind legalább a bánatpénz beküldendő.

Minden pályázó s a gyepen idomítás (training) végett megjelenő ló után az egylet pénzarába 5 forint fizetendő, annyiszor, a hányszor indul.

A bejelentéseknek a díj külön megnevezésével s a lovas színei és a ló részletes leírásával kell alólirhoz intézett bérmentes levelekben történni.

A tét- és bánatpénzek legkésőbb a verseny napját megelőző este alólirhoz befizetendők; különben azon lovak, melyekért a tételek annak idejében le nem fizetettek, pályázásra nem bocsátatnak.

Kolozsvár, június 13 kán 1869.

A választmány nevében
Halmágyi Sándor.

Napi hírek.

— Kolozsvár története meg van írva. A roppant szellemi, s mint hiszszük, nem csekély anyagi áldozatokat is igényelt mű felett a bírálóbizottság már kimondta véleményét, s azt, mint tudjuk, a holnap tartandó communitás gyűlésen terjeszti elé. Igen lényeges kérdésben lesz tehát döntő a holnapi nap. Városunkat illetőleg oly fontos érdekek forognak fenn ez ügyből kifolyólag, hogy a képviselőtestület minden egyes tagjának a gyűlésen leendő megjelenését szívére kötni el nem mulaszthatjuk.

— A honvédtoborzás gr. Horváth Toldi honvédszázados vezetésével mellettt Tordán, Enyedben, Gyulafejérvárt és Szászvároson is befejeztették, s pedig Tordát kivéve — hol egyetlen egyet irtak be — elég szép eredménnyel. Legtöbb került Fejérvárról: 15, Enyedről: 12 és Szászvárosról 6. Ezeket kívül sokan jelentkeztek még olyanok, kiket a szabályok értelmében bevenni nem lehetett. S ez alkalommal ismét fel kell kérnünk a „Herm. Ztg.“-ot, hogy máskor hitelesebb forrásból merítse híreit. Lám most is azt írja, hogy Fejérvárt a toborzás bor mellett folyt, holott ebben legkisebb igazságsin. Vagy talán gyönyörködött, ha születlen megczafolják?

— Egy bécsi lap írja, hogy gróf Andrássy ajánlotta, mely szerint a delegációk egy hétel később kezdenek meg működésüket, hogy az igazságügyminiszter előterjesztvényei felett a tárgyalást befejezhessék, a legfelsőbb jóváhagyást megnyerte.

— A nagy-szebeni jogakademia tanárai, az akademia fennállásának 25-dik évfordulója alkalmából ünnepélyt rendeznek, napjau július 31-ét tűzvéni ki.

— A gör. kath. románok eddig tartott gyűléseiken, mint még futólag említük, oda nyilatkoztak, hogy a Budapesten tartandó kath. congressuson nem vesznek részt, s a r. kath. érsek felsőbbjét el nem ismerik. Így nyilatkoztak közlelebről a balázsfalviak és kolozsváriak is.

— Kolozsvár kerek. ifjúsága májálisát, s jobban mondva: júniálisát, e hó 27-dikén tartja meg. A vigalom színhelyét a rózsáliget van kiszemelve. — Több szerencsét kívánunk hozzá, mint a meynyi a jogászoknak volt.

— A 14 huszárezred kiegészítő helyei következők: 1. Szolnok, 2. Kolozsvár, 3. Arad, 4. Szabadka, 5. Soprony, 6. Kassa, 7. Pécs, 8. Kecskemét, 9. Komárom, 10. Székesfejérvár, 11. Nyíregyháza, 12. Gyöngyös, 13. Pest és 14. Nagyvárad.

— A szamosújvári gör. kath. püspöki egyházmegyében képviselőül a kath. autonómia ügyében tartandó gyűlésre megválasztottak rendes tagokul: Mán Gábor, nyug. főbíró Dézsről; Marosán Joachim, nassóvidéki törv.-széki elnök; Medán Endre, volt országgyűlési képviselő, törvényszéki ülnök Kővárvidéken; Bochez Mihály, alispán Dobokamegyében; Muntean Ágoston, ügyvéd Szamosújvárt. Pótagokul: Butean László, főügyész Kővárvidéken és országgy. képvis.; Pap László, törvényszéki jegyző Dobokamegyében és Tóháti János, ügyvéd Dézsen. A papság részéről: Fekete Negrutin János érseki kanonok választott képviselőnek. Az összes püspöki megyéből választott 360 parochia, a többi részint óvat tett a választás ellen, részint nem akart élni választási jogával.

— A ki olcsó áron szép olajfestményeket akar venni, félbívjuk figyelmét Czeiger Soma bécsi és müncheni szépmű árs mutatónyul hozott albumára, mely helybeli bizományosánál Demjén könyvkereskedésében látható. Czeiger albumát volt alkalmunk látni, s meggyőződéssel mondtuk, hogy nyomott képei az eredeti olajfestményeket valóban sikerülten adja vissza. Vannak ez albumban gyönyörű táj- és genre-képek; szent képek olasz művészek munkái után, s a többek közt Murilló „koldus” képei közül négy. A képek árai valóban csekélyek s csak 10 havi részletben fizetendők; úgy, hogy az ember, úgy szólván, minden megerősítés nélkül a legszebb olajfestmények birtokába juthat. Czeiger, a ki különben igen előzékeny magyar ifju, csak három napig marad Kolozsvárt s igen szivesen mutatja meg albumát minden megtekintőnek.

— Folyó év június 14 kén a károlyfejérvári m. kir. távirtdai állomásnál ezentul teljes napi szolgálat tartása rendeltetett el.

— A magyar tudományos akademiának f. évi ápril hó 19 kén tartott nagygyűlésében megállapított alapszabályai ő Felsőég által folyó hó 11-kén jóváhagyattak.

— Ferencz József unitárius lelkésznek azon beszéde, melyet Pesten tartott, mint halljuk, nyomtatásban is meg fog jelenni, a jelenvolt nagyszámú hallgatók kívánságára.

— Beküldetett hozzánk jó nevű regényírónk P. Szathmáry Károlynak „Beszélyek az erdélyi honvédtőlgyűlésről” című újabb műve, melynek tiszta jövedelme a nagyfalusi és ippi égettek számára van felajánlva. Ráth Mór bizománya és kapható minden hiteles könyvárúsnál. Az „Egy honvéd naplója” című beszély egy fejezetei következők: I. Tánca a vulkán fölött és vulkán alatt. II. Az éji harez. III. Hadi tanács egy alvó taggal. IV. A piskii hidnál. V. Jó az öreg. VI. A véletlen búcsú. VII. A vízözön után. VIII. Jegyváltás jegyes nélkül. IX. Az idegenek. — A második beszély: „Koldus koromban” érdekes részei: Kaland a honvédtőlgyűlésből. Mire az ifju nagyon vágyik. A bevont sáncok. Ez érdekes beszélyeket a szerző ismert neve mellett a jótékony cél is ajánlja az olvasó közönség figyelmébe pártfogásába.

— Mint Zimonyból 13-ról jelentik, a magyar kormány két bizalmi férfit küldött oda, kik különben a szerb kormány bizalmi férfival az utolsó adatokat összeállítandják, egy Szerbia és Magyarország közt kötendő kereskedelmi szerződés végett.

— Tolvaj-kelepeze. Pesten a városház téren egy poszejai lakos érdekes találmánya van szemlére kitéve. Egy íróasztal, melynek minden egyes fiókja csak titkos nyomásra nyílik. Ha azonban avatlan kezek nyulának a kulcsos, azonnal kelepezebe jutnak; a tolvaj lábait is megfogja egy erőlyes készülék, s a betörő minden erőmegfeszítés daczára nem menekülhet, míg a jellővések által figyelmeztetett tulajdonos őt a gép vaskezeiből ki nem szabadítja. Az íróasztal külseje nem is sejteti ezen berendezés tulajdonait. Szerény, csinos butor ez, melynek ára sem több 150 forintnál.

— Prágában petárda merénylet fordult elő, melyről következőleg írnak: „Mintán városunkat már egy idő óta számtalan izgató és meetingező plakátok folytonos izgatottságban tarták, a napokban végre azon berzasztó merénylet vetemedett az izgatók szemtelensége, mi a es. kir. rendőrpület előtt végbement s országvilág előtt tudva van, mely-nél ugyan szerencsére egy emberélet sem esett áldozatul, de egy titkos felségárló irányzat létezését kétségteleen teszi. A f. hó 11-én történt petárda-

robbanás azonban aligha marad ismétlődés nélkül, ha csak a rendőrök erőlyes óvatos felügyelete ezt meg nem akadályozza; sőt egész biztosan állíthatjuk, hogy egy csoport fanatikus s exaltált fiatal embernek eltökélt szándéka volt: robbanó golyókat vetni és a „Kaiser-Franz” szobrot légebe röpíteni. A lefoglalt papírok, különösen pedig a lefoglalttattnak jegyzetei, számos és sokféle elágazó összeköttetéseket hoznak napfényre, melynek szájai — eltekintve a csehországiaktól — egész Svájcig (itt Mazzini), Párisig, Drezdáig, Berlinig, sőt Észak-Amerikáig terjednek.”

— A Themésén London közelében jun. 5. és 7-én hajóverseny volt, melyben különböző klubokból számos yacht-tulajdonos vett részt. Mindkét napon gróf Bathyány Edmund yachtja „Fly-ing Claud” nyerte el az első, 2000 frtból álló jutalmat, melyet maga a gróf kormányzott, s mely a legjobb angol hajókat megverte.

— „Huszártörténet” cím alatt írja a következőket egy bécsi lap: „Néhány katonaló árverezetelése alkalmával egy magyar huszár is elővezette lovát, melyet egy seb miatt kellett eladni. A derék huszár könyeket hullatott lováért, megeskoltá és nyakára akasztá érdemjeltit, melyeket — úgy mond — csak lovának köszönhet, mely nélkül tovább élni sem akar. Coudenrove gróf, ezredes, megvette tehát és a huszárnak ajándékozta, ki ép azon nap szabadságot is kapott s kedves lovával hazájába térhetett.”

— Nagy Kasimir lengyel király eddig ismeretlen sírját feltalálták f. hó 16 kán Krakóban a vártemplomban. A nagy király csontjai egészen épek, a korona s más melléje helyezett királyi jelvények is jó karban találtak.

— Késégbőejtő helyzet. Egy bécsi német következőleg panaszolja el ser között barátjának azon keserves állapotát, melybe a polgári házasság útján jutott: „Nyomorult családi viszonyaim egészen melancholicussá tesznek. Szembe velem lakott egy özvegy asszony mostoha leányával. Megtetszett nekem az asszony, nőül vettem; apámnak megtetszett az én nőm mostoha leánya, nőül vette; így hát az én nőm természetesen apámnak mostoha anyja s egyszersmind menyje, nőm mostoha leánya pedig az én anyám, s én vagyok mostoha apja mostoha anyámnak. Nem rég az én mostoha anyám, azaz az én nőm mostoha leánya gyermeket szült, ez a fiu tehát az én mostoha testvérem, mivel pedig ő fia az én feleségem mostoha leányának, tehát az én feleségem a ki fiaunk nagyanyja, s így én nagyapja vagyok az én testvéremnek. Azonban még nem csak eddig van: már most az én szegény nőmnek is lett egy fia, s így az én mostoha anyám fiamnak mostoha testvére, de egyszersmind annak nagyanyja is, az én apám pedig sógora az én fiamnak, mivel ennek mostoha testvérét tartja feleségül. S ha még tovább gondolkodom, úgy találom, hogy, mint még mondám: testvére is vagyok a kis fiuak, mert ez fia mostoha anyámnak, ez pedig mostoha leánya feleségemnek, tehát én sógora vagyok anyámnak, nőm pedig nagynénje s fiacskám mostoha apja az én apámnak s én nagyapja vagyok szülőimnek. Aztán ne kábuljon el belé az ember!

— Nem kell már többet félni a tengeről, mert ezentul hajótörést szenvedni csupa gyönyörűség lesz; ugyanis Amerikában feltaláltak és Londonban már megis próbálták a készüléket, mely a tenger veszélyei ellen biztosít. A készülék áll egy a nyak, kezek és lábakra szorosan tapadó gutta-percha-rokából, s egy pár pillanat alatt felülhető. Így felöltözve a hajótörés alkalmával begorhatik a vízbe; kiegészíti a készüléket egy két rekeszre osztott ezüzládácska, a felső rekeszbe tehető kétszersült; a Liebig féle szeletek, egy üveg cognac, bengáliai tűzijáték, római gyertyák és egy revolver (a három utóbbi jeladásra szolgál), azon kívül egy néhány szivar és néhány lap az unalom elűzésére; az alsó osztály, nyolcz napra elegendő víztartóul szolgál és az ivás végett gutta-percha-csővel van ellátva. Gyakorlati találmány, az angolok közt nagy feltűnést okozott s már eddig is 50,000 darabra kapott megrendelést a feltaláló.

KÜLFÖLD.

Madrid, jun. 18. Olozaga — a cortes által megbízatva — egy törvényt adott át Serranonak, melynek értelmében ez utóbbi regenssé nevezetik ki.

Flórencz, jun. 18. Milanóban tegnap és tegnapi demonstrációk történtek Lobbja képviselő javára.

Rómából jelentik, hogy Lavalette francia miniszter elhatározta, hogy minden módon ellene működő a Rómába hirtetett egyetemés egyházi zsinatnak.

Páris, jun. 18. Palikao tábornok tegnap indult el St. Etiennebe. St. Etienneben a tegnapi nap és este a nagy izgatottság daczára nyugodtan folyt le.

Az „Eclairneur” című hírlap lefoglaltatott. Tiz zászlóalj gyalog és egy század lovasság áll őrt a közönségnak.

New York, június 17. Több cubai és amerikai egyén a somlegességi törvény megszegé-

se miatt, mennyiben azok egy cubai expedicio szervezesével foglalkoztak, — elfogattak.

A „Journal Officiel“ egy táviratot közöl St. Etienneből, melynek értelmében a katonaság egy csapat bányászot, kik a munkát megszakítani iparkodtak, elfogott. A foglyokat St. Etiennebe kísérték katonaságot a tömeg követeivel és pisztolyokkal támadta meg, hogy a foglyokat kiszabadítsa. A katonaság ennél fogva tüzet adott, mire a támadók futásnak eredtek; — 33 fogoly vitélettel a városba. Hat vagy tíz zavargó halálos sebet kapott; a katonák közül 4—5 sebesült meg.

A „France“-ban olvassuk: Az 1869. jun. 28-án megnyitandó parlamenti ülésnek egyedül a képviselői megbízások igazolására levén szánva, sem ünnepélyes megnyitási ülés, sem trónbeszéd nem leend. A követek a bournon palotában fognak összejönni, s az igazolási munkát tüstént meg lehetend kezdeni. — Noha igen nehéz előre megba-

tározni az ülészak tartamát, azt hiszik, hogy az hat hétnél tovább nem tarthat.

London, jun. 15. Az ir egyházbill tárgyalása a felsőházban megkezdődött. A ház és a karzatok tömve. A koronaherceg nevével együtt jelen van. A bill ellen monstre petíciók nyújtottak be. Lord Granville hosszu beszédben második olvasást indítványoz, ellenben lord Harrowby az elvetés mellett harcol. A szavazás nehezen megy vége előbb, mint jövő pénteken.

Az angol felsőház 15-ki ülésében az ir egyházbill fölötti vita folytatottván, Clarendon és Romilly az előterjesztményt, az alsóház szerkezetében védelmezték; míg Redcliffe, Carnarvon s a canterburyi érsek, különböző módosításokkal, a bill elfogadása mellett nyilatkoztak. Rutland herceg az elvetést pártolá. A vita további rendén Grey, Monck és Dandl püspök az előterjesztmény mellett, Chetresford, Richmond s a dublini és pe-

teraboroughi püspökök az ellen szóltak. — Erre a vita elnapoltatott.

Legújabb.

Zágráb, jun. 19. A horvát „függetlenek“ pártja nagy lakomát rendezett Stankovics névnapjára, de csak 28 vendég jelent meg.

Bécs, jun. 19. Illetékes helyen mit sem tudnak arról, mintha b. Kuhn közös hadügyér lemondását benyújtotta — s az el is fogadtatott volna.

A „Presse“ szerint diplomaták körében keringett a hír, hogy Kuza döblingi nyári lakáról titokban az alduai vidékre utazott.

London, jun. 19. A felsőház az ir egyházi bill második felolvasását 179 szavazattal 146 ellenében elfogadta.

A „N. Fr. Presse“ nek írják Prágából, hogy a petardavetés ügyében, s a titkos nyomda

felfedezése alkalmából tett vizsgálatok nagyon terhelő adatokat szolgáltatottak a hatóságok kezébe, nemcsak az ő csehek, de számos bel- és külföldi nevezetes egyéniség ellen.

Milano, jun. 19. Tegnap este a székesegyház terén csoportosulások történtek, melyek rendetlenkedéseket idéztek elő. E miatt katonaságnak kellett kivonulni, hogy a rend helyreállíttassék.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Junius 21-én: 5%, Metaliques 100 frt 62.50, 5%, Nemzeti kölcsön 100 frt 70.45. Kamat 62.50. 1860. Kölcsön 104.30. Bankrészvény 746. Hitelintézeti részvény 200 frt 310.40. London 10 ft st. 100 frt 23 $\frac{1}{2}$, kr 124.80. Ezüst 122.—. Cs. királyi arany 5.90.

Erdélyi földteh. kötv. jun. 19-n 76.—.

Tulajd. és felelős szerkesztő: **Sándor József.**

Sz. 32. D. Sz.

(302)

(1—3)

Hirdetmény.

Melynél fogva ezennel közhírré tétetik, miszerint a volt kir. Főkormányzónak f. é. aprilis 15-én 3611. számok alatt kelt magas jóváhagyása folytán Ditró és Szárhegy tulajdonos községek által a Borszéki fürdőhelyen egy Ujsáros és egy Ujlobogó nevű fürdőknek szándékolt építése f. é. **Julius 15-én** reg. 9 órakor a Ditrói község házánál nyilvános árlejtés útján kevesebbet vállalkozónak ki fog adatni. Az Ujsáros fürdőknek költségvetése 1,980 ft. 69 kr. Az Ujlobogó fürdőknek pedig 3,681 fr. 95 kr.

Összesen 5,662 fr. 64

krban van megállapítva, mely összesen az árlejtés megkezdetik, mihez képest vállalkozni szándékozik lassák el magokat 10% bánatpénzzel, a nélkül az árlejtéshez senki sem szólhatván.

Egyéb feltételek, valamint a költségvetés és tervezés a Ditrói község házánál betekinthető leend. —

Ditróban 1869. Junius 14-én

Péter Lajos,
közös jegyző.

Oláh Tamás,
Szarhegyi bíró.
Puskás Antal,
ditrói bíró.

Árverési hirdetmény.

A tordamegyei tek. tisztségének folyó hó 16-án $\frac{1665}{306}$ szám alatt kelt végzésénél fogva a Kis-Bányán és Kis-Bánya havasán s határterületén levő összes korcsmajog folyó 1869-ik évi augusztus 1-ső napjától 1872-ik évi december 31-ik napjáig, tehát három évre és öt hónapra, a lupjai járási szolgabírósnál Alsó-Járásban, folyó évi **Julius 12-én**, délelőtti 9 órakor tartandó közárverés útján haszonbérbe adatik.

A kikiáltási évi összeg 800 ft. melynek tiz-száztólja, azaz, 80 ft. a hozzá szóló akaró által letendő; az árverés megkezdése előtt irásbeli lepecsételt ajánlatok (offertek) is elfogadhatnak hasonló bánatpénzzel ellátva, melyek csak az árverés végén bontatnak fel. A szerződési feltételek Tordán a megyei t. tisztségnél, Alsó-Járásban a lupjai járási szolgabírósnál, itt helyett pedig alólirtnál addig is megtekinthetők. A vállalkozótól vagy fekvő jószágéből, vagy a haszonbér felévi összegét fedező készpénz vagy állampapírbeli, vagy pedig elfogadható kezességi biztosíték kívánatik. (303) 1—3

Kolozsvártt Junius 19-én 1869.

Káli Nagy Elek, s. k.

Kis-bányai és kis-bánya havasi birtokos és felhatalmazott.

Előfizetési felhívás

„MAGYAR POLGÁR“
Julius—december félelvi folyamára.

Midőn a közelgő félelvi elején ismét bizalommal közeledünk a lapok olvasóinak elvarrási és érzelmek köréhez, nem bocsátkozunk hosszabb fejtegetésekbe a mindnyájunkat egy politikai pártban egyesítő eszmék fölött, elégnék tartván az alkalommal azon álláspontnak, melyet a küszöbön álló belreformokkal szemben elfoglaltunk, rövid bár, de őszinte kijelölését.

Mi valamint nem vagyunk az utópiák emberei, nem fecseleljük el gyenge erőket légvárak építésére, nem kívánunk lehetetlenségeket, nem ápolunk oly törekvéseket, melyek a gyakorlati államélettel összeférhetlen irányok felé hajlajanak: ugy határozott ellenségeknek talál bennünk a reactionarius tendenciáknak minden néme, akként fogunk munkálkodni mindazok célzatainak meghiusításán, kik az állítólagos reformok által politikai és társaséletünket nem az előhaladottabb nemzetek nyomdokain tovább fejleszteni, hanem visszaesésre kényszeríteni, vagy eddigi tepsedésében megfartani akarják.

Bár conservativoknak még ellenvéleményeseink sem vádolnak bennünket, de azért még sem fogunk rombolni ott, hol építeni nem tudánk, legkevésbé fogjuk pedig azoknak üdvtelen munkáját elősegíteni, kik erőseknek csaknem megvitatlanoknak bizonyult védműveket nem új építés végett, hanem csak azért készülvök eldönteni, hogy a romhalom tetején herestratesi győzelmi után megpihenessenek.

Reformokat létesíteni ott és akkor, a hol és a midőn szükségesekeknek mutatkoznak; reformálni pedig nem egyoldaluan, hanem a valódi szabadelvűség lehető legnagyobb fokánál a célszerűség minden kívánalmával összeegyeztetése után: ez meggyőződésünk szerint mindenütt, de különösen sajátos hazai viszonyaink között az egyedül helyes reformpolitika!

A kik e tekintetben velünk egyetértenek, s a kik egyszersmind érzik oly politikai közeget a Királyhágón innen részekben szükségességét, mely nem keresve senkinek kegyét, nem riadva vissza a hatalmasok haragjától, minden mellékletekintetek nélkül támadjon ott, a hol tétlennek maradni kötelességellenes volna; irtsa ki a gyomot, hol annak megtérése a legszebb reményekre feljogosító természet is elfojtaná: azok bizonyára ezután is részesíteni fognak azon megtisztelő támogatásban, melyet eddig is folyvást növekedő mérvben megnyerni szerencsénk volt. Ezen egyetlen jutalom feleletül velünk azon méltánytalanságot és gyanúsításokat, melyeknek használásában véleményellenesnek oly igen gyakran tetszenek önmaguknak.

Lapunk rovatai maradnak az eddigiek. Mihelyt szükségét fogjuk érezni, mellékletekkel bővítjük meg, nehogy elmaradjunk napi kérdéseinktől.

Tárcza rovatunk változatossá lesz. E félelvi folyamában fogunk közölni a többek közt egy terjedelmes eredeti naplót az 1848—9 ki hadjárattól, továbbá:

„A vádlottak padján“

ezimti eredeti regényt K. Papp Miklóstól.

Előfizetési feltételek:

Junius-tól decemberig 6 frt.
Junius-tól szeptemberig 3 frt.

Vidéki megrendeléseket egy hóra a kiadóhivatal nem fogadhat el.

Előfizetni lehet: Kolozsvártt kiadóhivatalunknál, Stein János és Demjén László könyvkereskedésében, Marosvásárhelyt Wittich Józsefnél, Dézsen Krémer Sámuelnél, Enyeden Vokál Jánosnál, Szamosujvártt Csauz testvéreknél. Kolozsvártt, junius végén, 1869.

(304) (1—3) **A „Magyar Polgár“ szerkesztősége.**

259 SCHMIDT F. L. papírkárpit-gyára Bécsben Kärntnering, 18 sz. Mindenféle kárpit, szoba-diszitmény, fa- és arany párkányzat, dombormű, ablakfüggöny, fa- ablakredőny sat. gazdag raktára. **Minták, rajzok és árjegyzékek ingyen** kívánságra a kárpitozásban pontos útastítás adatát a hozzávaló készletek szolgálatnak.

Ezelőtt Csiky Testvérek.

1869-dik

évi töltésű, bel- és külföldi ásványos gyógyvizek ismét érkeztek nagymenyiségben, s a legjutányosabb árban kaphatók felelőség mellett

CSIKY IMRE

fűszer-, festék- és anyagkereskedésében, Kolozsvártt. Kaphatók továbbá, nagy mennyiségben: **Olajbatört és víz-festékek** firneisz, bécsújhelyi-terpentin, angol- és porosz-butor, bőr, és kocsi-lack, tisztított 284 lámpa-olaj és petroleum. 6—6 Minden egyéb fűszernemű szintén jutányos árban.

Csiky Imre.

KOLOZSVÁRT

Felhívás

jégkárok elleni biztosításra.

A „Victoria“ biztosító-társaság

alólirt vezérigynöksége tisztelettel hívja fel a t. közönséget a folyó idényben jégkár elleni biztosításait

nála tenni meg. (208) (7—*) Biztosíthatók jég ellen mindennemű mezei termények, mint takarmányfűvek, törökbuza, kalászos-gabonák, kereskedelmi növények, dohány, szőlő, komló stb.

A tavaly is részünkbe jutott tömeges pártolásból kiindulva, biztosítóinknak más társaságok felett **rendkívüli előnyeket** nyújtunk, a mennyiben mindjárt a biztosítás fölvételekor a különben is olcsóbbra szabott rendes díjnak

10 szaztoltit

elengedjük, nem tevén függővé ezen kedvezményt azon bizonytalan esetlegtől, valjon a biztosított tárgyakat el fogja-e verni a jég vagy sem, s azonfelül biztosításokat **váltóra** is fogadunk el.

A „VICTORIA“ mint országszerte tudva van, kárait a bejelentés után azonnal, teljesen és igazságosan rendezi és fizeti.

Közelebbi felvilágosítással, nyomtatványokkal stb. a vidék minden főbb pontjain felállított **ügynökségek** szolgálnak, hova fordulni sziveskedjék.

A „VICTORIA“ biztosító társaság vezérigynöksége Kolozsvártt.

(234)

A

(2—*)

Diánafürdő árjegyzéke.

Egy 1-ső osztályú melegfürdő ruhával	—	—	—	50 kr.
„ 1-ső osztályú melegfürdő ruha nélkül	—	—	—	40 „
Egy 2-dik osztályú melegfürdő ruhával	—	—	—	40 „
Egy 3-dik osztályú melegfürdő ruhával	—	—	—	30 „
Egy gőzfürdő a szokott órákban ruhával	—	—	—	60 „
„ gőzfürdő különös órákban	—	—	—	1 fr 20 kr.
Egy hideg zuhanyos fürdő ruhával	—	—	—	20 „
Egy házböz hordott melegfürdő rézkádban	—	—	—	1 ft 20 „
„ házböz hordott-melegfürdő fakádban	—	—	—	1 „
Szegény sorszak részére 1 fürdés	—	—	—	20 kr.

Ezen kívül rendelkezhetnek különféle mesterséges ásványos u. m. kén-köves, vasas, sós, jodos, szappanyos, malatából, jó illatú fűvekből és több efféle fürdők is. Gyengélkedőknek kocsii általi szállítással is van gondoskodva.

Előfizetés után több fürdőkre a fennebbi árak is leszállíttatnak.

A Diánafürdő igazgatósága feleslegesnek tartja, az ezen intézetben oly kényelmesen ellátott tiszta szamosi meleg fürdőknek, és a gőzfürdőknek számtalan bántalmakban való sikeres hatásáról bővebben szót emelni, és csak is az ezutáni használatban több meg több meggyőződést óhajt. Kolozsvártt, 1869-ben.

A Diánafürdő igazgatósága.

(130)

2 $\frac{2}{6}$

(4—*)

FEHÉR MELL-SZÖRP

(weiser Brust-Syrup)

több egészségügyi hatóságok s tisztii főorvosok által igazolva,

mindennemű idült köhögések, mellfájások, nátházás, elévült rekedtség, torokbántalmak s tüdő-elynyalkasodás ellen eddig még kielégítő siker nélkül soba nem használtatott! — Ezen szörp mindjárt az első használatnál feltűnőleg jótékonyan hat, — különösen **görcsös köhögés és számarhurtnál**; elősegíti a nehéz s megaludt nyálkákopést, a gégeingert azonnal enyhíti, s rövid idő alatt eltávolítja minden, — még az oly heves és gonosz **asztkórköhögést** is, s a **vérhányást**.

Egy kisebb üveg 60 kr., nagyobb üveg 1 frt.

Mayer G. A. W., gyáros Breslauban.

Kapható: Kolozsvártt, **Bnder K.** gyógyszerésznél belső monostoruteza a Redout során.

(194) 7—* **Figyelemreméltó!** A Széchenyi zuhanyos fürdő alólirt tulajdonosánál minden időben található több száz darab **szaraz deszka** és **kész padozat** (padimentum) a legjutányosabb árban. **Csiky József,** a Széchenyi fürdő tulajdonosa, külmonostor-utca, 59. sz.

298 3—3 **ELADÓ** alólirtnál egy igen elegáns, ruganyos, már használt **nyári Phaeton-kocsi,** olcsó áron. — Egyszersmind tudatja alólirt, hogy mindenféle régi és használt butort jó feltételek mellett megvásárol. **ASPIS SAMU,** Kolozsvártt.

281 5—6 **Eladó erdő.** Gróf Wass Ádám tulajdonában lévő Czegei birtokának határán Kolozsvárttól 5, Szamosujvártól 2 $\frac{1}{2}$ mérföld távolságra csináltút mellett, van **8000 szal vasút építési szükségletre alkalmas tölgyfa,** melynek egy negyede 10, egy negyede 12, és fele 15 hüvelyk átmérőjű, hosszúsága 7—8 öl. Erte kezhetni iránta a tulajdonos. **Utolsó posta Czege.**

(302) 2 $\frac{2}{6}$ (13—*) **Tanács és segély** azok számára, a kik látgyöngeségben szenvednek, s jelesen a kik erőltetett tanulás és kimerítő munka által szemöknek ártottak.

Fiatalkorom óta megvolt nekem is azon rossz szokásom, hogy az éj csendét szenteltem tudományos munkára. Ez s más kimerítő optikai és finom munkák kivételével természetem láteróm annyira meggyengült, hogy tökéletes elvesztésétől annál inkább féltettem, mivel folytonos gyúlados dispositio állt be, mely a leghíresebb orvosok több évi reudeleteivel is dacolt. E szomorító körülmény közt sikerült egy szert találnom, melyet már 40 év óta a legkitűnőbb sikerrel használtok. E szer nem csak egészen megszüntette a tartós gyúlados, hanem szememnek is visszaadá egész élességét és erejét, úgy hogy most 75 éves koromban szemüveg nélkül olvasom a legpróbb írást, s mint ifjú koromban tökéletes láterónek érvendek. Ezen jótékony hatást másoknál is tapasztaltam, kik közül sokan még a legedőbb szemüveg használata mellett sem voltak képesek üzletüket vezetni. Ezen szer kirtartó használata után eldobták a szemüveget, s régi természetes láterójukat visszanyerték. Ezen módos-szer egy illatos lé, melynek alkotórészei az ázisz-növény. Nem tartalmaz sem draszticumokat sem narcoticumokat vagy fém és más ártal as részeket s Erdélyben valódi állapotban szereshető Teutsch J. B. ur által Segesvártt. Ö egy nagy üveget 2 fr. egy kicsit 1 fr 60 kicst o. é. szállít használata utastással együtt. Tanácslom tehát a szenvedőknek, hogy ezen lélt tölle vegyék, mert egy ily üveg hosszu időre elég, mivel csak keveset kell abból csekély folyamánvizzal vegytjni, hogy tejtorma folyadék készüdjék, melylyel reggel és este, vagy erőltetett munka után kell a szem körülü tájékat megmédvestni, a hatás igen jótékony és tüdő s egyszersmind a bőr frissességét föntartja és eszközi.

Örvendeni fogok, ha ezáltal nevezetesen azokon leszek segítve, a kik az igazság világa utáni ernyedetlen törekvés által gyakran jártá szemük világát koczázattják s elvesztik. Ezáltal még tán a fiatalagnál fájdalom annyira divatba jött elferdítő szemüveg-hordás is megszüntethető, mert e szokás inkább rontja mint javítja a szemet. Szemüvegek csak is a szem valamely hibás szerve esetében használhatnak, de egészségese vagy gyengyült szemet sohasem erősíthetnek vagy javíthatnak meg.

Dr. Romershausen.

A dr Romershausen-féle jeles szemlé mindig kapható, mégpedig **a kis üveg 1 frt 60 kr.** **„ nagy „ 2 frtjával.** a raktárban Teutsch J. B.-nél Segesvártt.

Viszont-eladók, nagybobb mennyiség vételénél aránylagos engedélyket nyernek

Tartós segély nemi gyengeség ellen! A 30 kiadásban megjelent, mindenkinnek hasznos könyv: 198 9—12 **A személyes védelem** Laurentinstól. (ügynevezett bátorsgá!) Orvosi tanácsadó minden eredeti kiadás. **gyengeségi állapotban.** Egy kötet 232 oldalon 60 bonczatni képpel. Borítékban lepecsételve. Ára 1 tallér 10 ezüst garas = 2 frt 40 kr. minden könyvkereskedés által, Pesten Hartleben és társánál, kapható. **30 kiadás. E magas szám minden dicőrést feleslegessé tesz. Az eredeti kiadás minden példányá Laurentinstól a mellékelt pecsételt kell hogy eldáv legyen, mire figyelend!**